

Posudek bakalářské práce Jany Randové: Neolit na Domažlicku – The neolithic in Domažlice-Country. 61 stran s lit., 10 map, 36 obr., UK FF Praha 2009.

Tématem předložené bakalářské práce Jany Randové je přehled dosavadních výsledků studia osídlení Domažlicka v období neolitu. Donedávna byl uvedený region považován z hlediska výskytu přítomnosti raně zemědělských společností za neperspektivní. Ukazuje se ovšem (a to nejen v regionu Domažlicka), že tyto poněkud podceněné oblasti mají svůj význam pro zjištění celkového obrazu neolitického osídlení na území dnešních Čech.

Inspirací pro autorku byla ojedinělá publikace P. Břicháčka a M. Metličky, věnovaná osídlení Domažlicka v neolitu z roku 2000 a výsledky sběrové aktivity J. Kauskové v této oblasti, které byly získány v rámci plnění úkolu magisterské práce na UK FF. K tomu J. Randová připojila soubory, získané povrchovou prospekci regionu z minulých let, které ji byly poskytnuty v ZČM v Plzni a rovněž materiál z vlastních sběrových aktivit.

Výsledkem je bakalářská práce, v níž je standartním způsobem zhodnocen sledovaný region. V úvodu se autorka zaměřila na komplexní charakteristiku přírodního prostředí Domažlicka a na přehled dějin dosavadního bádání v regionu. Samostatnou kapitolu věnovala metodice povrchového sběru s uvedením vlastního pohledu na záměr, průběh a cíle tohoto způsobu archeologického průzkumu nedestruktivního charakteru.

Hlavní část práce tvoří přehled sledovaných lokalit, u kterých uvádí podrobnější popisné údaje. Součástí kapitol, věnovaných jednotlivým lokalitám je popis získaných artefaktů s odkazem na kresebnou dokumentaci, zařazenou na závěr bakalářské práce. Kapitola je uzavřena pokusem o shrnutí a datování lokality. Zde se autorka podrobněji zaměřuje na vyhodnocení surovinových zdrojů, použitých k výrobě štípané industrie. Sama je považuje za jedno z rozhodujících kritérií pro zdůvodnění osídlení i těchto výjimečnějších poloh nositeli neolitických kultur.

V 6. kapitole, věnované komentáři k dataci lokalit dochází autorka k závěru, že neolitické osídlení se na Domažlicku objevuje výjimečně již ve 2. stupni kultury s lineární keramikou (LnK), intenzivnější osídlení je možno sledovat až ve stupni 3. Ojediněle se podařilo prokázat osídlení LnK i v nejmladším stupni, cenné je i první zjištění přítomnosti kultury s vypíchanou keramikou na lokalitě Mašovice I.

Základem pro zdůvodnění osídlení ve sledovaném regionu se stalo zhodnocení surovinové základny pro výrobu štípané industrie. V souborech tvoří podstatnější složku buď přímo určený bavorský pruhovaný rohovec z výchozů v Arnhofenu (příp. v Baiersdofu) nebo

obecně popsané rohovce z Bavorska. Autorka se zamýšlí nad možnými cestami, spojujícími obě uvedené oblasti a snaží se k tomu využít dosavadní zachycení lokalit, promítnuté do map. K otázce distribuce suroviny připojuje rovněž otázku možného obchodu s ní a pokouší se rekonstruovat, jaká protihodnota mohla stát proti nabízené kamenné surovině. V tomto ohledu jsou ovšem možnosti archeologie poměrně omezené. Problematikou „obchodu“ s bavorským pruhovaným rohovcem se v posledních letech zabývá A. Binstener, který opakovaně píše o možnostech „výměny“ suroviny za vypěstované plodiny a produkty jiného druhu. V posuzované bakalářské práci je poněkud nesrozumitelná myšlenka J. Randové (str. 55) cituji: *...k takovému obchodu docházelo především v zimních měsících, kdy se neolitici nemuseli věnovat zemědělským pracím, které je jinak zaměstnávalo během celého roku, proto také využívali především horské průsmyky a údolí.*

Závěrem lze konstatovat, že autorka práce prokázala schopnost samostatné práce jak z hlediska provedení povrchových sběrů, tak jejich vyhodnocení. Rovněž oceňuji skutečnost, že během přípravy práce konzultovala problematiku zpracování, popisu a vyhodnocení kamenné štípané industrie, které se v práci jeví jako základní východisko při řešení problematiky mechanismu osídlení Domažlicka v období neolitu. Bakalářská práce J. Randové splňuje nároky kladené na tuto práci a proto ji doporučuji k dalšímu řízení.


doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Praha, 16.6. 2010

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta (2)
Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou
110 00 Praha 1, Štěrbašská 29